

Lietuvos akustikų sąjunga Europos akustikų asociacijoje

D. Čiplys

Vilniaus universitetas, Fizikinės akustikos laboratorija, Fizikos fakultetas, Saulėtekio al. 9, 2054 Vilnius

El. Paštas: daumantas.ciplys@ff.vu.lt

Pastaraisiais metais Lietuvos akustikų sąjunga užmezgė glaudesnius ryšius su Europos akustikų asociacija. Šio pranešimo tikslas ir yra glaustai apžvelgti šiuos santykius ir pateikti informacijos apie pačią asociaciją. Pilnas šios organizacijos pavadinimas yra: *European Acoustics Association (European Economical Interest Grouping) united with FASE (Federation of Acoustic Societies of Europe)*, arba sutrumpintai - EAA (EEIG). Santrumpa skliaustuose rodo asociacijos statusą: tai yra europinis ekonominio intereso susivienijimas. Organizacija įregistruota Lježe (Belgija) 1994 m. vasario 2 d. Pastaruoju metu EAA vienijasi su jau anksčiau veikusia Europos akustikos draugijų federacija (FASE).

EAA tikslas suformuluotas įstatuose: plėtoti akustikos mokslą ir jam atstovauti Europoje ir visame pasaulyje, leisti akustikos žurnalą ACTA ACUSTICA, kuris yra susivienijimo nuosvybė, ir apskritai, visokia veikla, kurią tiesiogiai ar netiesiogiai, galima susieti su aukščiau išdėstytais tikslais, jei tam pritaria narių susirinkimas.

Nariai

EAA vienija 25 šalių draugijas, turinčias daugiau kaip 8500 narių (1998 m. rugsėjo mėn. duomenimis). Asociaciją sudaro: a) draugijos - tikrosios narės, 2) draugijos - asocijuotosios narės.

Tikrosios narės finansuoja EAA veiklą ir dalijasi jos pajamas. Asocijuotosios narės finansinėje asociacijos veikloje beveik nedalyvauja. Jos moka tik simbolinį nario mokestį, turi balsavimo teisę ir naudojami EAA teikiamomis galimybėmis.

Tikrosios narės daugiausia yra Vakarų Europos šalių, asocijuotosios - Centrinės ir Rytų Europos šalių draugijos. Lietuvos akustikų sąjunga yra asocijuotoji narė. Į Europos akustikų asociaciją įstojo 34 Lietuvos akustikų sąjungos nariai. Stojamasis mokestis - 102 ECU (3 ECU asmeniui) buvo sumokėtas 1998 m. sausio 20 d.

EAA Tarybos generalinėje asamblėjoje, įvykusioje š.m. spalio 3d. Miunchene, visų asocijuotųjų narių statusas patvirtintas iki 1999 m. kovo mėn., kai įvyks kitas Tarybos posėdis *Forum Acusticum* renginio Berlyne metu. Lenkijos, Čekijos, Slovakijos, Vengrijos ir Rusijos akustikos draugijos nuo 1999 m. sausio 1 d. pradeda pereinamąjį periodą tapti tikrosiomis narėmis iki 2003 m. sausio 1 d. Nirint tapti tikruoju asociacijos nariu reikalingas stipresnis finansinis pagrindas, negu Lietuvos akustikų sąjunga turi šiuo metu, todėl, autoriaus nuomone, kol kas teks tenkintis asocijuotąja naryste.

EAA produktai

Asociacijos devizas: EAA tarnauja akustikų bendrijai Europoje ir visame pasaulyje savo produktais - taip yra vadinami leidiniai, renginiai ir panašūs dalykai. Žemiau apžvelgsime pagrindinius iš jų.

ACUSTICA united with ACTA ACUSTICA

Tai mokslinis žurnalas, leidžiamas šešis kartus per metus. Pagal savo reikšmę akustikos srityje jis laikomas antruoju po "Journal of Acoustic Society of America". Dalyvavimo asociacijoje dėka jis Lietuvoje pradėtas gauti nuo 1997 m. 6 nr. nemokamai draugijos vardu. Vienas egzempliorius nemokamai skiriamas 20 draugijos narių. Taigi mums priklausytų 2 egz. Pradžioje mums geranoriškai skirdavo po 3 egz., kuriuos padalydavome skyriams: aplinkos triukšmo (habil. dr. D. Gužas), ultragarso (prof. R. Kažys), fizikinės akustikos (dr. D.Čiplys). Paskutinį kartą jau gavome tik 2 egz. (5 nr.), kaip formaliai priklausau. Tai atspindi tendencijas taupyti, kurios jaučiamos ir EAA. Pavyzdžiui, bus imtasi priemonių sumažinti žurnalo metinį puslapių skaičių 5%, t.y. iki 1140. Naujasis žurnalo redaktorius Michaelis Vorlanderis iš Techninės akustikos instituto (Aachenas, Vokietija) kviečia autorius teikti žurnalui taikomuosius ir techninius straipsnius, kuriems bus taikoma speciali recenzavimo procedūra, labiau atsižvelgiant į aktualumą ir techninį pažangumą negu griežta prasme į mokslinį naujumą ir originalumą.

Tačiau, mano nuomone, didelis žurnalo trūkumas - labai ilgi straipsniai spausdinimo terminai (metai ir daugiau). Šiuo požiūriu žurnalas "Ultragarsas" yra kur kas pranašesnis.

Lietuvos akustikų sąjungai tarpininkaujant, žurnalo naujienų skyriuje buvo paskelbta informacija apie akustikų darbus Lietuvoje. Tai yra nemokama reklama ir draugijos nariai kviečiami pateikti apie savo veiklą informaciją, kurią galima būtų platinti EAA priemonėmis.

EAA RODYKLĖ' 99

1999 m. kovo mėn. bus išleista nauja EAA rodyklė, kuri bus platinama Akustikos forume ir tiesiogiai per draugijas. Senoji rodyklė buvo išleista 1996 m. ir Lietuvos akustikai buvo į ją įtraukti. Naująją rodyklę sudarys: individualių narių rodyklė, kompanijų (įstaigų, įmonių) rodyklė, mokomoji rodyklė.

Lietuvos akustikų sąjungos nariams tarpe buvo išplatintos anketos ir duomenys pateikti rodyklės sudarytojams.

EAA SIMPOZIUMAI IR EAA MOKYKLOS

Organizatorių pageidavimu įvairiems moksliniams akustikos renginiams Europos akustikų asociacija gali suteikti EAA simpoziumo ar EAA mokyklos vardą. Šia galimybe, padidinančia renginio autoritetą, naudojasi daugelio įvairiose Europos šalyse rengiamų tarptautinių akustikos konferencijų organizatoriai.

Mokestis už EAA renginio vardo suteikimą, sudaro 8% registracijos mokesčio dydžio (maitinimo ir apgyvendinimo išlaidos čia neįskaitomos).

Reikia pasakyti, kad į naujus renginius žiūri labai nepalankiai, nes tai sukelia konkurenciją jau esantiems. Iš pokalbių su EAA Tarybos pirmininku prof. J. Blauertu matyti, kad tiesioginės EAA finansinės paramos konferencijoms organizuoti nereikia tikėtis.

FORUM ACUSTICUM

Kas treji metai organizuojamas bene didžiausias ir svarbiausias renginys- Akustikos forumas (tai, pasak organizatorių, daugiau negu įprastinis kongresas). Pirmasis įvyko Antverpene (Belgija) 1996 m. ir sutelkė apie 700 dalyvių. Šiomet kovo 14-19 d. Berlyne įvyks 2-asis forumas.

EURONOISE

Artimiausią Europos triukšmo konferenciją planuojama surengti 2000 gruodį arba 2001 sausį Patrase (Graikija). Jos tema - "Akustinės medžiagos ir triukšmo valdymo sistemos".

DOCUMENTA ACUSTICA

Tai naujas EAA leidinys. Jame numatoma spausdinti EAA renginių (simpoziumų ir mokyklų) darbus, technines ataskaitas, mokslo tyrimo darbų ataskaitas ir kitą medžiagą, kuri gali būti įdomi Europos ir pasaulio akustikų bendruomenei. *Documenta acustica* leidžia viena

iš draugijų - tikrųjų narių. Šitai daryti nuo 1999 m. sausio 1 d. sutiko Prancūzija.

EAA valdymas

Aukščiausias asociacijos valdymo organas yra jos Taryba, kurią sudario narių- draugijų prezidentai ir Tarybos pirmininkas (Chairman of the board). Tarybos sprendimai priimami vadinamosiose Generalinėse asamblėjose. Tiek tikrųjų, tiek asocijuotųjų narių atstovai turi lygias balso teises.

Einamajam asociacijos darbui vadovauja vykdomasis direktorius (Managing Director), kuris kartu yra ir įgaliojasis EEIG atstovas. Tiek Tarybos pirmininkas, tiek direktorius renkami Tarybos generalinėse asamblėjose. Trečiasis renkamas pareigūnas yra finansų direktorius (dar vadinamas kontrolieriumi).

Dabar Tarybos pirmininkas yra profesorius Jensas Blauertas iš Ruro universiteto (Bochumas, Vokietija). Vilniaus universiteto kvietimu prof. J. Blauertas 1998 m. sausio mėn. viešėjo Lietuvoje. Vykdomasis direktorius yra dr. Manellas Zakharia (Prancūzija).

1998 m. rugsėjo mėn. Miunchene įvykusioje 8-ojoje Tarybos generalinėje asamblėjoje buvo išrinkta nauja EAA vadovybė: Tarybos pirmininkas Adrianas Houtsma (Nyderlandai), vykdomasis direktorius Peteris Wheeleris (Didžioji Britanija) ir kontrolierius Antonio Perezas-Lopezas (Ispanija). Valdžios perdavimas įvyks ateinančioje Tarybos generalinėje asamblėjoje Berlyne 1999 m. kovo 19, 20 d.

Taigi galima daryti išvadą, kad Lietuvos akustikams narystė Europos akustikų asociacijoje yra naudinga visų pirma dėl galimybių gauti ir platinti informaciją. Keitimasis informacija yra labai svarbus veiksnys, padedantis užmegzti ryšius tarp atskirų mokslininkų ir mokslinių grupių, rasti potencialius mokslui imlios produkcijos vartotojus ir integruotis į *Europos mokslo tyrimų sistemą*.

Šis pranešimas buvo perskaitytas Lietuvos akustikų sąjungos konferencijoje, įvykusioje Vilniuje 1998 m. lapkričio 20 d.